

Бацько І.М., доцент факультету заочного навчання Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ, кандидат юридичних наук, доцент

РЕГЛАМЕНТАЦІЯ ОКРЕМИХ ПОНЯТЬ УЧАСНИКІВ КРИМІНАЛЬНО-ПРОЦЕСУАЛЬНИХ ПРАВОВІДНОСИН І ЗАКОНОДАВЧИХ ПРАВИЛ

Чинний КПК України включає багато загальних понять- дефініцій стосовно учасників кримінально-процесуальних правовідносин: «близькі родичі та члени сім'ї», «головуючий», «дівання», «досудове розслідування», «досудове слідство», «керівник органу досудового розслідування», «керівник органу прокуратури», «кримінальне провадження», «малолітня особа», «неповнолітня особа», «обвинувачення», «сторони кримінального провадження», «учасники кримінального провадження», «учасники судового провадження», «прокурор», «слідчий», «слідчий суддя», «суд», «суд апеляційної інстанції», «суд касаційної інстанції», «суд першої інстанції» (ст. 3 КПК України) тощо. Інші терміни, що вживаються в КПК України, визначаються спеціальними нормами у КПК та інших законах України (ч. 2 ст. 3 КПК України).

Крім цього, коло взаємних прав і обов'язків учасників правовідносин у кримінальному судочинстві регламентується в інших нормах КПК України.

Порівняно з попереднім текстом КПК України 1960 року чинний текст КПК України деякі поняття подає в новій редакції («малолітня особа», «неповнолітня особа» - замість «дитина» в КПК-1960 року), або розширяє коло тієї чи іншої класифікаційної групи учасників правовідносин (наприклад, розширено коло «близьких родичів та членів сім'ї») тощо.

Крім цього, ряд юридичних формулювань, наприклад, підстав і правил процесуального затримання особи або, навіть, назви окремих слідчих та процесуальних дій («очна ставка» замість «одноразовий допит двох або більше осіб») подаються по-новому порівняно з попередньою редакцією КПК. Подібні розбіжності можуть призводити до певних незручностей у застосуванні права у практичній діяльності. До того ж,

запропоновані багатослівні (порівняно з попередньою ustalеною редакцією КПК1960 року) назви, поняття та дефініції, на наш погляд, є просто незручними і не завжди виправданими. Текст законодавчого акта має бути лаконічним, однозначним і зручним для використання у практичній діяльності, а також зрозумілим не тільки для фахівців у галузі права (слідчим, прокурорам, суддям та ін. владним особам), а й іншим громадянам.

Правила затримання осіб, які вчинили правопорушення і залучаються до кримінально-процесуальних правовідносин, суттєво відрізняються від вироблених багаторічною правозастосовною практикою і були закріплені у попередніх текстах законів (Уставі кримінального судочинства та КПК України 1960 року), а також відрізняються від формулювань у текстах КПК інших країн СНД. Законодавцю, на нашу думку, необхідно було б більш бережно враховувати і використовувати наявний досвід кримінального судочинства з метою запобігання помилок у правозастосуванні та реалізації прав учасників кримінально-процесуальних правовідносин.

Подальша розробка основних понять, дефініцій і термінів, рівно як і правил, що регламентують права й обов'язки учасників кримінально-процесуальних правовідносин, слугуватиме правильному застосуванню засад кримінального судочинства, покращенню практики судових органів і слідства, а також зміцненню законності в країні.

Левченко Ю.М., помічник судді
Заводського районного суду міста
Дніпродзержинська

ПРО ПОНЯТТЯ «ВСТАНОВЛЕННЯ ОСОБИ» В КПК ТА ІНШИХ ЗАКОНАХ УКРАЇНИ

Установлення особистості громадян - важливе завдання працівників органів внутрішніх справ і прокуратури з моменту надходження відомостей про вчинений злочин. Ідентифікація особистості забезпечує можливість швидкого розкриття злочину, розшуку злочинця або зниклого без звістки громадянина. Успіх розслідування залежить від уміння